

הבכורים כתרומה וכקדשי מקדש – חיבור הארץ והמקדש

ראשי פרקים

פתיחה

- א. הפרשת הבכורים
- ב. הבכורים בכניסתם לירושלים
- ג. הבכורים בבית המקדש
- ד. השלבים השונים בסדר הבאת הבכורים
- ה. הבכורים ושתי הלחם
- ו. מצות הבכורים – פסגת המצוות התלויות בארץ
- ז. קרבן הפסח והבכורים

פתיחה

מצות בכורים נראית ככל המצוות התלויות בארץ. היא מוטלת על היבול "ולקחת מראשית פרי האדמה" (דברים כו, ב). החובה היא לקחת משבעת המינים, ולהעלותם לירושלים ושם לתתם לכהן. בניגוד למתנות כהונה אחרות שניתן לתת אותן ישירות לכהן בכל מקום.

החויב להעלות את הביכורים לירושלים, דומה למעשר שני ולנטע רבעי, שגם אותם יש להעלות לירושלים. אלא שאת הביכורים יש להביא למקדש, ואילו את מעשר שני ונטע רבעי יש להביא לעיר ירושלים. גם באשר לקדושת הפירות. מחד הם לא כמעשר הטובל, זאת אומרת שעד שלא מפרישים לא ניתן לאכול את שאר הפירות, אך מאידך דינם של הפירות כתרומה שאסורה לזרים.

במאמר זה נברר מהם השלבים בקדושתם של הפירות, האם הם נחשבים כבכורים כבר מקריאת שמם כבכורים במטע הפירות או מכניסתם לירושלים, או רק מהרגע בו הונפו ליד המזבח וניתנו לכהן. לאחר מכן נברר

את ייחודה של מצוה זו, שיש בה מרכיבים, המשלבים קדשי מקדש עם קדשי גבול.

א. הפרשת הבכורים

במשנה בכורים ג, א נאמר:

כיצד מפרישין הבכורים? יורד אדם בתוך שדהו, ורואה תאנה שבכרה, אשכול שביכר, רמון שביכר, קושרו בגמי ואומר: הרי אלו בכורים. ורבי שמעון אומר: אף על פי כן חוזר וקורא אותם בכורים, מאחר שיתלשו מן הקרקע.

לפי תנא קמא ההפרשה מתבצעת בעוד שהפירות מחוברים לקרקע, שאז קורא להם שם, ולאחר שיתלשו, אין צריך לקרוא להם שם פעם נוספת, בניגוד לדעת רבי שמעון שיש צורך לקרוא להם שם כשהם תלושים. כתנא קמא פוסק הרמב"ם בהלכות בכורים ב, יט. הרמב"ם שם מוסיף עוד:

לא הפרישן במחובר ולא קרא להם שם ותלשם, הרי זה מפרישם אחר שנתלשו, ואם נטמאו הפירות כולן אינו מפריש בכורים בטומאה, אלא מפריש מן הטהור על הטמא לכתחילה, ואם אין לו פירות אחרות להפריש מהן, **יראה לי** שאינו מפריש בטומאה שאין מפרישין לאבוד, וכן **יראה לי** שהבכורים שנטמאו אינו מסיק בהן התנור כתרומה טמאה מפני שהן כקדשי מקדש.

הרמב"ם כותב בהלכה זו פעמיים: "יראה לי". הדין הראשון ברור, מאחר שבכורים לא טובלים, ואין טעם להפריש, אם הפירות ילכו לאיבוד. הדין השני הוא חידוש, כיון שהרמב"ם מגדיר בכורים כ"קדשי מקדש" ומסיק מכאן הלכה שבניגוד לתרומה טמאה שניתן להסיקה בתנור בבכורים לא ניתן לעשות זאת כיוון שהם כקדשי מקדש.

הרדב"ז שם כותב שהדין בתרומה עצמה הוא חידוש, אלא שהייתה הווא אמינא בגמרא ביבמות (עג ע"ב), שכיוון שבכורים נקראים "ותרומת ידך" יהיה דינם כתרומה גם לענין הסקה תחת תבשילו, בא הרמב"ם לחדש שהדין שונה.

הכסף משנה שם מקשה מדוע הרמב"ם כתב בהלכה זו "יראה לי", הרי זו גמרא מפורשת ביבמות (עג ע"ב): "ואילו אסור לבער מהן בטומאה ואוכלן בטומאת עצמן לוקה, מה שאין כן בתרומה". ומכאן שבכורים ומעשר שני שונים מתרומה, בענין זה של הסקה תחת תבשילו. רש"י מפרש:

ואילו אסור לבער מהן בטומאה — לת"ק דמקיש בכורים למעשר לכל מיילי ה"ל למיתני ואסור להדליק מהן אם נטמאו דאין טומאתן מתירתן להבערה ולא אמרי' אע"ג דלא ניתן מעשר אלא לאכילה ושתיה וסיכה כדכתיב (דברים יד, כג) 'ואכלת', הני מיילי טהור, אבל היכא דנטמא דלא חזי לאכילה ידליק בו אלא אסור לבער בטומאה כדכתיב (דברים כו, יד) ולא בערתי ממנו בטמא. משא"כ בתרומה — דטומאתה מתירתה בהבערה כדיליף לקמן בשמעתין.

הכסף משנה מציין שגם בירושלמי בבכורים ב, א מפורש כך. ועונה שהחידוש הוא בטעם הדבר "מפני שהם כקדשי מקדש", ולא בדין עצמו. בגמרא מובא מקור למעשר שני שלא מבערים אותו בטומאה אבל לא לבכורים, והרמב"ם מבאר את הנימוק לבכורים. לפי דברים אלו עולה שקיימת מחלוקת בין רש"י לרמב"ם, שלדעת רש"י הנימוק הוא מצד ההיקש למעשר שני, ולדעת הרמב"ם הנימוק הוא מצד שבכורים הם קדשי מקדש.

הרמב"ם מביא נימוק זה גם בנוגע לאשרה. הרמב"ם בהלכות ביכורים ב, טז כותב: "אשרה שבטלה אין מביאין ממנה בכורים **שהבכורים כקדשי מקדש הן**".

בירושלמי בבכורים א, ב הדבר שנוי במחלוקת:

הכל מודין באשרה שביטלה שאינו מביא ממנה גזירין למערכה. רבי שמעון בן לקיש בעי מהו שיביא ממנה לולב מצוות כגבוה הן או אינן כגבוה? אין תימר כגבוה הן אינו מביא, אין תימר אינו כגבוה מביא. פשיטא שהוא מביא ממנה לולב שאין מצות כגבוה. **מהו שיביא בכורים? כרבי יודה דו אמר הוקשו לקדשי הגבול מביא כרבנין דאינון מרין הוקשו לקדשי מקדש אינו מביא.**

הרמב"ם פוסק כחכמים, שבכורים הוקשו לקדשי מקדש.

מהו התוקף של הפרשת הבכורים? האם מדובר כאן על הפרשת קדשים, שמאז שאדם קרא להם שם הם קדושים כקדשי מקדש? ממותי הם שייכים לכהן? רבי יוסף ראז'ין, בצפנת פענח על הרמב"ם (מהדורא תנינא עמ' 16, 90) סובר, שבכורים מאז שקרא להם שם, הם בגדר נדר, וכך הוא מסביר את לשון המשנה במסכת בכורים ב, ד: "ויש בבכורים מה שאין כן בתרומה ובמעשר שהבכורים נקנין במחובר לקרקע". נקנים הכוונה לנדר, וכך מסביר שם הרמב"ם בפירוש המשנה: "בגדר נדר וקנין לכהן". הוא משווה מצב זה ללחמי תודה לפני שחיטה שהם בגדר נדר, לראשית הגז, ולעומר לפני קצירה, בכל המקרים האלו החיוב הוא רק משום נדר, כדברי התוספות במנחות (עו ע"א ד"ה דאפרשינהו). הוא מוכיח את דבריו גם מן הירושלמי בכתובות ח, ה לגבי בעל שקרא שם בכורים על פירות נכסי אשתו במחובר, וגירשה שפקעה הקדושה.

מכאן עולה שמאז קריאת שם במחובר חל על הבכורים רק "קדושת הפה" זאת אומרת דין נדר, אבל אין בהם קדושת הגוף.

מצב זה לדעת הצפנת פענח נמשך עד העלאתם של הבכורים לירושלים. אבל לכאורה קשה מן ההלכה ברמב"ם לגבי בכורים שנטמאו שאסור להסיקם תחת תבשילו, ושם בפשטות מסדר ההלכות ברמב"ם עולה שמדובר אחרי שהפרישם, והדין שם נובע מהיותם קדשי מקדש? יתכן לומר שלדעת הרמב"ם גם בדברים שעתידים להיות קדשי מקדש חלים דינים אילו, משום שעובדת היותם בעתיד כקדשי מקדש גוררת בעקבותיה דינים אלו. בהמשך הדברים ננסה למצוא הגדרה כללית לדין הבכורים.

ניתן להביא ראיה לענ"ד לחידושו של הצפנת פענח, מדברי הרמב"ם בהלכות אחרות. הרמב"ם בהלכות ביכורים ד, טו פוסק: "הזורע בכורים, קודם שיכנסו לירושלים הגידולין חולין", ובהלכות ביכורים ב, כ: "המפריש בכוריו ונמקו או נבזזו או אבדו או שנגנבו או שנטמאו חייב להפריש אחרים תחתיהם שנאמר תביא בית ה' אלקיך מלמד שהוא חייב באחריותן עד שיביאם להר הבית". החיוב באחריות גם הוא מראה שיש כאן דין נדר, שהרי בנדבה שאבדה אין אדם חייב באחריותה, ואילו נדר מוטל על גופו של האדם להשלימו. וכן פוסק הרמב"ם בהלכות ביכורים ג, ב שבכורים שמקצתן בתוך ירושלים ומקצתן בחוץ, החלק שבחוץ דינו כחולין לכל דבר, ואילו החלק שבפנים דינו כהקדש.

ב. הבכורים בכניסתם לירושלים

הרמב"ם בהלכות ג, א פוסק:

הבכורים נותנין [אותן] לאנשי משמר והן מחלקים אותן ביניהן **קדשי המקדש**, וכבר בארנו שהן קרויין **תרומה**, ולפיכך זר שאכל בכורים בכל מקום חייב מיתה בידי שמים והוא שיאכלם מאחר שנכנסו לחומת ירושלים.

היותם של הבכורים "קדשי מקדש", והיותם קרואים "תרומה", מביאה לכך שזר שאכל בכורים בכל מקום חייב מיתה בידי שמים, אבל בתנאי שהבכורים נכנסו לירושלים. המקור להלכה זו הוא בגמרא במכות יט ע"א: "מאימתי מחייבין עליהן? משיראו פני הבית". הרמב"ם מסביר את ההגדרה של "משיראו פני הבית" משיכנסו לחומת ירושלים. כך כתב הרמב"ם גם בספר המצוות, לא תעשה קמא: "שהתבאר בסוף מכות (יט ע"ב) והוא שיאכלהו בחוץ אחר שראה פני הבית, כלומר שהגיעו לפנים מחומת ירושלים, והוא אמרם שם מאמתי חייבין עליו משיראה פני הבית".

הכסף משנה בהלכות ביכורים ג, א מסביר את שיטת הרמב"ם, שמשנכנסו לפנים מן החומה, אז רואים פני הבתים שבעיר, ומדייק מדבריו שכתב "משיראו" ולא "עד שיראו". ועוד שרבי שמעון לומד שהאוכל ביכורים חוץ לחומה לוקה בקל וחומר ממעשר. ואם האיסור בבכורים קיים רק משיראו את פני הבית — בית המקדש, היה מקום לפרוץ את הקל וחומר, שהרי בכורים יותר קלים ממעשר שני. האור שמח שם כותב שהרמב"ם גרס בגמרא: "משיראו פני החומה".

הכניסה לירושלים משמעותית גם לגבי אכילת הכהן את הבכורים. הרמב"ם בהלכות ביכורים ג, ג פוסק:

כהן שאכל בכורים חוץ לירושלים, מאחר שנכנסו לפנים מן החומה לוקה מן התורה, שנאמר: 'לא תוכל לאכול בשעריך וגו' ותרומת ידך' (דברים יב, יז), והם הבכורים כמו שבארנו בהלכות תרומה. וכן אם אכלן הכהן בירושלים קודם הנחה בעזרה, לוקה מן התורה, כמי שאכלן בחוץ לפי שהן טעונין הנחה בעזרה שנאמר והנחתו לפני מזבח ה' אלקיך.

ג. הבכורים בבית המקדש

האדם שמביא את הבכורים, מגיע לעזרה, ומניח את הבכורים. בגמרא במכות (יח, א – יט, א), נחלקו התנאים והאמוראים, האם קריאת הבכורים מעכבת או ההנחה מעכבת. הרמב"ם בהלכות ביכורים ג, ד פוסק שקריאה אינה מעכבת אבל הנחה מעכבת:

משיניחם המביאם בעזרה הותרו לכהן ואע"פ שעדיין לא התודה עליהן שאין הקריאה מעכבת אכילתן, ובכורים שיצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין באכילה.

זאת בניגוד לקדשים שמאז שהגיעו לעזרה אם יצאו חוץ למחיצתם נפסלו. הבאת הבכורים טעונה קרבן, שיר, תנופה ולינה, כדברי המשנה בבכורים ב, ד:

ויש בבכורים מה שאין כן בתרומה ובמעשר שהבכורי' נקנין במחובר לקרקע ועושה אדם כל שדהו בכורים וחייב באחריותם וטעונים קרבן ושיר ותנופה ולינה.

מלבד זאת, כותב הרמב"ם הלכות ביכורים ג, יד שהביכורים טעונים שלושה דברים נוספים: הבאת מקום, כלי וקריאה. הרמב"ם בהלכות ביכורים ג, יב-יג, מתאר בצורה מפורטת את סדר הבאת הבכורים לעזרה:

המביא את הבכורים יש לו רשות ליתנם לעבדו וקרובו בכל הדרך עד שמגיע להר הבית, הגיע להר הבית נוטל הסל על כתיפו הוא בעצמו, ואפילו היה מלך גדול שבישראל וכנס עד שמגיע לעזרה וקורא ועודהו הסל על כתיפו הגדתי היום לה' אלקיך וגו', ומוריד הסל מעל כתיפו ואוחזו בשפתיו והכהן מניח ידו תחתיו ומניף וקורא ארמי אובד אבי וירד מצרימה וגו' עד שגומר כל הפרשה ומניחו בצד המזבח בקרן דרומית מערבית בדרומה של קרן וישתחוה ויצא, ומניין שהן טעונים תנופה שנאמר ולקח הכהן הטנא מידך לרבות את הבכורים לתנופה, וכשם שטעונים תנופה כך טעונים קרבן שלמים [ושיר] שנאמר בהן ושמחת בכל הטוב וברגלים אומר ושמחת בחגך מה שמחת החג בשלמים אף כאן בשלמים, ואין הקרבן מעכבת.

ואימתי קורין בשיר עליהן, משיגיעו לעזרה הלויים היו מתחילין
וקורין ארוממך ה' כי דליתנני...

הנחת הבכורים היתה בקרן הדרומית מערבית של המזבח. זו פעם יחידה בה
הותר לזר להגיע לחלק המערבי של המזבח, החלק הסמוך לפתח האולם. אחרי
הנפת הבכורים והגשתם למזבח, הם מותרים באכילה לכהן ואכילתם היא
כאכילת תרומה, למרות שיש מספר הבדלים, כדברי הרמב"ם בהלכות
ביכורים ג, ה:

אכילת בכורים כאכילת תרומה לכל דבריו, יתר בבכורים שהן
אסורין לאונן וטעונין הבאת מקום, וכהן טהור שאכל בכורים
טמאים לוקה כשם שלוקה ישראל טהור שאכל מעשר שני
שנטמא מה שאין כן בתרומה.

ומעבר לכך לא ניתן לאכול את הבכורים מחוץ לירושלים בניגוד לתרומה
שניתן לאכלה בכל מקום כפי שראינו לעיל. ניתן לומר שדיני מעשר שני —
איסור לאונן, הבאת מקום ואכילה רק בירושלים, חלים על הבכורים.

ד. השלבים השונים בסדר הבאת הבכורים

עולה שהבכורים עוברים שלושה מצבים:

- א. מההפרשה עד הכניסה לירושלים — גדרי נדר של קרבן.
 - ב. מהכניסה לירושלים עד העזרה — חלה קדושה על הפירות, והם בגדר
של קדשים לפני הקרבה, וגם לכהנים אסור לאכול מהם.
 - ג. אחרי הבאתם לעזרה ועשיית הפעולות הנדרשות, במיוחד ההנחה
שמעכבת, הם הופכים להיות תרומה ומותרים לכהן לאכילה בירושלים.
הבכורים הם קרבן "קרבן ראשית", אלא שקרבן זה אינו עולה על המזבח
כיון שקיים איסור מפורש בתורה: "כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה
חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה" (ויקרא ב, יא).
- ההגדרה של בכורים כ"תרומה" נובעת מן העובדה, שהם אינם עולים על
המזבח, בגלל עובדת היותם פירות, אלא מגיעים לכהן בתור אחת ממתנות
כהונה. אלא שזו תרומה מיוחדת שניתן לאכלה רק בירושלים, ולכן חלים
עליה דינים של מעשר שני.

ה. הבכורים ושתי הלחם

קיים דמיון בין בכורים לשתי הלחם, שתי הלחם גם הם מובאים לעזרה, מונפים ליד המזבח, ולא עולים על המזבח כיוון שהם חמץ. את הביטוי "קרבן ראשית" (ויקרא ב, יב), מסביר רש"י שמדובר על שתי הלחם ועל בכורים. אבל קיים הבדל בין שתי הלחם לבכורים, שתי הלחם נאכלים לכהנים רק בעזרה, זאת אומרת שהם בגדר של קרבן ממש, בעוד שהבכורים דינם כתרומה — מעשר שני, ולכן ניתן להוציאם מחוץ לעזרה ולאכלם שם. בגלל סיבה זו שתי הלחם מוגדרים כ"מנחה" (רמב"ם הלכות איסורי מזבח ו, טו).

הבדל נוסף הוא שעם שתי הלחם מביאים כבשי עצרת לשלמים, וזה מעכב, בניגוד לקרבן המובא עם הבכורים שאינו מעכב. (רמב"ם הלכות תמידין ומוספין ח, טו; רמב"ם הלכות ביכורים ג, יב).

שתי הלחם פתחו את הקרבת המנחות מן התבואה החדשה (רמב"ם הלכות איסורי מזבח ה, י), ובמקביל נראה לומר שהבאת הבכורים פותחת את אכילת פירות החולין של השנה החדשה. דין זה שלא מביאים מנחות מן התבואה החדשה לפני הבאת שתי הלחם הוא רק לכתחילה, וכך בבכורים שהרי ניתן לאכול פירות לפני שמביאים בכורים.

הקשר המיוחד שבין שתי הלחם לבכורים, בא גם לידי ביטוי בכך שהתורה קוראת גם לשתי הלחם "בכורים" (ויקרא כג, טז-כ). הרמב"ן שם מדמה את שתי הלחם ללחמי תודה, שהרי מטרת הבאת שתי הלחם הינה תודה לה' על התבואה החדשה, וברור שגם הבכורים הם תודה על הפירות החדשים של השנה.

ו. מצות הבכורים — פסגת המצוות התלויות בארץ

הרמב"ם סידר את הלכות בכורים בספר זרעים, כנראה על פי ההבנה הפשוטה, שמצוות בכורים היא מצוה התלויה בארץ. אבל כפי שראינו היא מצוה מיוחדת שהרי בכורים יש להם דין קרבן. **נראה לומר שמצוות בכורים מהווה את החיבור בין הארץ למקדש.** קדושת הארץ מגיעה לשיאה בקדושת המקדש, האדם המביא את הבכורים למקדש מחבר את הארץ למקדש,

ומכאן ואילך ניתן לקיים את שאר המצוות התלויות בארץ, שרובן אינן קשורות במישרין למקדש. חוץ ממצות מעשר שני שאמנם קשורה היא לירושלים ולמזבח, אך אינה טעונה הבאת המקום והגשה אל המזבח. שאר המצוות התלויות בארץ כמו שמיטה ויובל, תרומות ומעשרות וערלה, נוהגות גם שלא בפני הבית.

הבכורים הם מכלל מתנות כהונה והם נכסי כהן ובכך הם בודאי חלק מהמצוות התלויות בארץ, אלא שהם טעונים הבאה לעזרה ובכך הם הופכים להיות "קדשי מקדש". אחרי ההבאה לעזרה הכהן אוכלם כתרומה בדיני מעשר שני. יתכן שאכילת הבכורים בדיני מעשר שני בירושלים מאחדת את הכהנים עם כל ישראל, מאחר שכל השנה אוכלים מעשר שני בירושלים. הכהנים בעקרון מחויבים בהפרשת תרומות ומעשרות (רמב"ם הלכות מעשר א, ג), אלא שמעשרותיהם לעצמם, ונראה שמציאות זו היתה נדירה כיון שלכהנים אין נחלה. הכהנים היו מתפרנסים ממתנות כהונה ומאכילת קדשים ואילו אכילת מעשר שני הייתה נדירה אצלם. אכילת הבכורים משלימה חסרון זה, ומאחדת את כל ישראל.

יש כאן שילוב מיוחד במינו, ולכן הגדרתם ההלכתית של הבכורים נעה בין מעשר שני לתרומה ועולה על שניהם, שהרי הבכורים מוקרבים ליד המזבח ובכך הם מהווים את פסגת המצוות התלויות בארץ.

ז. קרבן הפסח והבכורים

פרשת בכורים קשורה בצורה ברורה לפסח. פסוקי מקרא בכורים מהווים את התשתית של ההגדה של פסח, ונראה לומר ש"הגדתי היום" המופיע במקרא בכורים, קשור בצורה הדוקה למצוות "והגדת לבנך" שהיא מצוות ההגדה של פסח. מצוות "והגדת לבנך" מקיימים כשמצה ומרור מונחים לפניך (מכילתא דרבי ישמעאל פרשת בא, יז), ומצוות "הגדתי היום" מקיימים כשבכורים בידך. התוכן של מקרא בכורים מהווה הודאה על יציאת מצרים: "וענית ואמרת לפני ה' אלקיך ארמי אבד אבי וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב". (דברים כו, ה-ז). זאת אומרת שמקרא בכורים סוגר את המעגל שהחל ביציאת מצרים. כל מטרתה של יציאת מצרים היא הכניסה לארץ ישראל כדברי הקב"ה למשה בסנה: "וארד להצילו מיד מצרים ולהעלתו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה

הרב בניהו ברונר

אל ארץ זבת חלב ודבש אל מקום הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבوسی" (שמות ג, ח).

המנחת חינוך במצוה תרו, דן האם מצות מקרא בכורים היא מצוה עצמאית או חלק ממצוות בכורים ונוטה לומר שהיא מצוה עצמאית, גם בכך קיים דמיון לפסח, שגם שם יש את הקרבן ואת ההגדה, וגם אצלנו הבאת הבכורים לעזרה ומקרא בכורים.

קיים דמיון גם בין קרבן פסח שהוא הקרבן הראשון שהצטוו עליו, לקרבן "ראשית" – קרבן הבכורים. מעבר לכך קרבן הפסח הוא קרבן מיוחד במינו, מצד אחד כל אחד נמנה על הקרבן והוא טעון הקדש של בעל הקרבן, ומאידך דיניו של קרבן הפסח הם דינים של קרבן ציבור הוא דוחה שבת וטומאה, הוא בא בכנופיא, וכלל ישראל מביא אותו יחד בירושלים (יומא נא ע"א). בכורים גם הם באים מיבולו הפרטי של כל אחד, אבל היו עולים לירושלים בקבוצה כמו שמתואר במשנה בביכורים ג, ב-ג:

כיצד מעלין את הבכורים כל העיירות שבמעמד מתכנסות לעיר של מעמד ולנין ברחובה של עיר ולא היו נכנסין לבתים ולמשכים היה הממונה אומר קומו ונעלה ציון אל בית ה' אלקינו.

הקרובים מביאים התאנים והענבים והרחוקים מביאים גרוגרות וצמוקים והשור הולך לפנייהם וקרניו מצופות זהב ועטרת של זית בראשו החליל מכה לפנייהם עד שמגיעים קרוב לירושלם הגיעו קרוב לירושלם שלחו לפנייהם ועטרו את בכוריהם הפחות הסגנים והגזברים יוצאים לקראתם לפי כבוד הנכנסים היו יוצאים וכל בעלי אומניות שבירושלם עומדים לפנייהם ושואלין בשלומם אחינו אנשי המקום פלוני באתם לשלום.

קרבן הפסח נאכל בכל ירושלים כמו קדשים קלים וכך הבכורים נאכלים בכל ירושלים אחרי הנחתם בעזרה, אלא שהבכורים הם מתנה לכהן, מטרתם לחנך את האדם לתת מיבולו, על מנת שיודה לקב"ה שזיכה אותו ביבול.

כל מי שקורא מקרא בכורים משייך את עצמו לכל עם ישראל שיצא ממצרים. דבר מעין זה לא מופיע בשאר המצוות התלויות בארץ ולא בשאר הקרבנות.

קרבן פסח המחזיר את העם לרגע היציאה נעשה במשותף בירושלים, קרבן הבכורים שהוא קרבן הודאה על ההתנחלות בארץ ישראל שכל אחד קיבל את נחלתו הפרטית, הוא מצוה על כל אחד להביא מראשית יבולו, אבל כשמביא הוא מודה שאת נחלתו הפרטית הוא קיבל מכח יציאת מצרים והזכות של כלל ישראל על ארץ ישראל.

במקביל לפסח ובכורים יש את קרבן העומר ושתי הלחם הקשורים לתבואה, מנחת העומר הנקראת גם "מנחת בכורים" ושתי הלחם המונפים ליד המזבח ודומים לבכורים בכך שאינם מועלים על גבי המזבח. העומר ושתי הלחם נאכלים בתוך העזרה ולא בכל ירושלים, והם קרבנות ציבור, המבטאים את הקשר הציבורי הכללי בין העם לארץ, ואילו פסח ובכורים מבטאים את ההודאה על היציאה ממצרים והכניסה לארץ ישראל.